

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**Γενική Γραμματεία Εταιρικού Συμφώνου
Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής κι Επιχειρησιακής
Υποστήριξης ΕΣΠΑ
Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και
Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)**

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 990

Ταχ. Δ/νση: Νίκης 10, 3ος όροφος
10563 Αθήνα
Πληροφορίες: Αθανάσιος Παπαηλιού
Τηλέφωνο: 210 3742069
Email: a.papailiou@minfin.gr

Προς: Συ.Δ.Ν.Α.
Ναυταθλητικές Εγκαταστάσεις
Δήμου Καλλιθέας (κτήριο Α220)
17603 Καλλιθέα

Θέμα: Γνωμοδότηση για την ύπαρξη ή μη στοιχείων Κρατικών Ενισχύσεων σε πράξεις προς ένταξη στην πρόσκληση με τίτλο «Βιοκλιματικές αναβαθμίσεις σε επιλεγμένα δημοτικά κτίρια του Δήμου Καλλιθέας»

Σχετ: Το από 11/07/2025 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Υπηρεσίας σας (αρ. πρωτ. εισερχομένου ΥΠΕΘΟΟ 124590/ΕΥΚΕ-ΧΕ 990/14-07-2025).

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού με το οποίο μας κοινοποιήθηκε, προς γνωμοδότηση αναφορικά με ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων κρατικής ενίσχυσης, το σχέδιο πρόσκλησης με τίτλο «Βιοκλιματικές αναβαθμίσεις σε επιλεγμένα δημοτικά κτίρια του Δήμου Καλλιθέας», λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το σχέδιο της πρόσκλησης, η προτεινόμενη δράση έχει στόχο την ενεργειακή αναβάθμιση επιλεγμένων ενεργοβόρων δημοτικών κτιρίων του Δήμου Καλλιθέας και αφορά στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας των δημοτικών κτιρίων και στην παράλληλη μείωση των εκπομπών CO₂ μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ΑΠΕ στις κτιριακές υποδομές του δημόσιου τομέα, μέσω της υιοθέτησης ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων για ψύξη και θέρμανση χώρων και την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης, καθώς και μέσω εφαρμογής λοιπών τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας.

**Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Η κάλυψη του ενεργειακού στόχου θα διασφαλίζεται μέσω της διενέργειας ενεργειακής επιθεώρησης από Ενεργειακό Επιθεωρητή τόσο πριν, όσο και μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων.

Κατά το σχεδιασμό των δράσεων ενεργειακής αναβάθμισης στα κτίρια ή τις κτιριακές μονάδες αρμοδιότητας των δικαιούχων θα πρέπει να τίθενται κριτήρια που αφορούν κατ' αρχάς στην ενεργειακή κατανάλωση και τα χαρακτηριστικά των κτιρίων (π.χ. χρήση κτιρίου, προφίλ λειτουργίας, παλαιότητα συστημάτων, συνολική επιφάνεια, κατηγορία ενεργειακής απόδοσης κ.α.) προκειμένου να δοθεί προτεραιότητα σε κτίρια και κτιριακές μονάδες που έχουν υψηλή ενεργειακή κατανάλωση και μέσω της αναβάθμισης των οποίων επιτυγχάνεται μεγαλύτερη εξοικονόμηση ενέργειας. Στη συνέχεια, οι προς χρηματοδότηση παρεμβάσεις θα περιλαμβάνουν, όπου αυτό είναι λειτουργικά και τεχνικά εφικτό καθώς και οικονομικά σκόπιμο, έξυπνα συστήματα διαχείρισης ενέργειας και αξιοποίηση ΑΠΕ, με την προϋπόθεση ότι στις συγκεκριμένες υποδομές έχουν προβλεφθεί κατ' αρχάς οι απαραίτητες παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας.

Ειδικότερα, οι δικαιούχοι θα πρέπει να επιλέγουν δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων κτιρίων ή κτιριακών μονάδων αρμοδιότητάς τους, που:

- Έχουν μεγάλη ενεργειακή κατανάλωση
- Επιτυγχάνουν το μεγαλύτερο δυνατό επίπεδο εξοικονόμησης ενέργειας
- Συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση του πληθυσμού
- Εξασφαλίζουν ωριμότητα υλοποίησης

Επιλέξιμες προς χρηματοδότηση είναι παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης σε κτίρια που πληρούν αθροιστικά τις εξής προϋποθέσεις:

1. είναι νομίμως υφιστάμενα κτίρια αρμοδιότητας του Δήμου ή ΝΠΔΔ αυτού (δηλαδή κτίρια που διαθέτουν οικοδομική άδεια και αυτή ανταποκρίνεται στην τρέχουσα κατάσταση ή κτίρια στα οποία οι τυχόν αποκλίσεις έχουν ρυθμιστεί και υπαχθεί στις διατάξεις νόμων περί τακτοποίησης αυθαιρεσιών),
2. είναι ιδιοκτησίας του δικαιούχου ή ΝΠΔΔ αυτού. Αποκλειστικά για τα σχολικά κτίρια ιδιοκτησίας της «Κτιριακές Υποδομές Α.Ε.», απαιτείται βεβαίωση του ιδιοκτήτη (Κτ.Υπ Α.Ε.) ότι έχει λάβει γνώση και συμφωνεί με το περιεχόμενο της πρότασης που υποβάλλει ο Δήμος και ότι συμφωνεί με την εκτέλεση των εργασιών και την υποβολή της πρότασης από το Δήμο ως δικαιούχος σε πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης.
3. κατατάσσονται με τον Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (KENAK) σε κατηγορία ενεργειακής απόδοσης μικρότερης ή ίσης της Δ βάσει του Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ), το οποίο έχει εκδοθεί μετά την 26.11.2017 (27.11.2017 η ημερομηνία ενεργοποίησης του

πληροφοριακού συστήματος έκδοσης Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης βάσει του ΚΕΝΑΚ που έχει εγκριθεί με την απόφαση ΔΕΠΕΑ/οικ. 178581/30.06.2017, ΦΕΚ Β' 2367/12.07.2017),

4. διαθέτουν Δελτίο Πρωτοβάθμιου Προσεισμικού Ελέγχου και δεν παρουσιάζουν ανεπαρκή σεισμική ικανότητα (<http://www.oasp.gr/node/74>).

Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν θα πρέπει υποχρεωτικά να αναβαθμίζουν το κάθε κτίριο ή κτιριακή μονάδα κατά 30%, σύμφωνα με τον Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ 2017) (ΚΥΑ Α.Π. ΔΕΠΕΑ/οικ. 178581/30.06.17, ΦΕΚ 2367/Β/12.07.17). Σε περίπτωση εργασιών ριζικής ανακαίνισης του κτιρίου (όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του Ν. 4122/2013, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και στην ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/6949/72, ΦΕΚ 408Β/14.02.2019) αυτές θα πρέπει να αναβαθμίζουν το κτίριο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ.5 ΚΕΝΑΚ 2017, στο βαθμό που αυτό είναι τεχνικά και λειτουργικά εφικτό, καθώς και οικονομικά σκόπιμο (ωφέλιμο). Η συμμετοχή του ΠΕΠ «Αττική» δεν μπορεί να ξεπεράσει τα 2,00€ ανά εξοικονομούμενη κιλοβατώρα ανά έτος (kWh/ έτος) για σχολικά κτήρια και 2,50€ αντίστοιχα για μη σχολικά κτήρια, όπου ως εξοικονομούμενη πρωτογενής ενέργεια θεωρείται η διαφορά αρχικού με τελικό ΠΕΑ επί το εμβαδό του κτιρίου που έγιναν οι επεμβάσεις.

Στις περιπτώσεις πράξεων που ο προϋπολογισμός τους υπερβαίνει τον ανωτέρω αναφερόμενο μέγιστο ποσό χρηματοδότησης, ο δικαιούχος θα πρέπει να προσκομίσει απόφαση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου του, που τον δεσμεύει ρητά για την κάλυψη του υπερβάλλοντος ποσού.

Επισημαίνεται ότι σε αυτή την περίπτωση για την έγκριση των τευχών δημοπράτησης, ο δικαιούχος θα πρέπει να υποβάλλει απόφαση ΔΣ με την οποία θα εγγράφεται στον προϋπολογισμό του το ποσό κατά το οποίο συμμετέχει ο Δήμος με ίδιους πόρους. Η απόφαση θα πρέπει να έχει λάβει την απαραίτητη έγκριση νομιμότητας. Τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να αναγράφονται ρητά στα τεύχη δημοπράτησης.

Τα παραπάνω στοιχεία της υφιστάμενης ενεργειακής απόδοσης καθώς και της αναμενόμενης ενεργειακής απόδοσης πιστοποιούνται με ενεργειακή επιθεώρηση από ενεργειακό επιθεωρητή. Ο ενεργειακός επιθεωρητής διενεργεί την 1η ενεργειακή επιθεώρηση, εκδίδει το αντίστοιχο αρχικό Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) και συμπληρώνει την πρόταση παρεμβάσεων στο σχετικό έντυπο.

Στην πρόταση παρεμβάσεων, ο επιθεωρητής θα πρέπει να αναφέρει τις προδιαγραφές και τα τεχνικά και ενεργειακά χαρακτηριστικά των δομικών στοιχείων του κτιριακού κελύφους και των ηλεκτρομηχανολογικών συστημάτων που απαιτούνται για τον υπολογισμό του ενεργειακού οφέλους και τον έλεγχο επίτευξης της ανωτέρω ενεργειακής απαίτησης. Ο επιθεωρητής καταγράφει την ενεργειακή κατηγορία στην οποία αναμένεται να καταταχθεί το κτίριο μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων και το ποσό εξοικονομούμενης πρωτογενούς και τελικής ενέργειας.

Η ορθή εφαρμογή των ανωτέρω είναι σημαντική καθώς η έκδοση του 1ου Π.Ε.Α. αποτελεί το σημείο αναφοράς της ενεργειακής απόδοσης, ενώ οι περιγραφόμενες εργασίες αποτελούν την εκκίνηση για την εκπόνηση της σχετικής μελέτης του έργου.

Η κάλυψη του ανωτέρω ενεργειακού στόχου θα διασφαλίζεται - πιστοποιείται μέσω της διενέργειας ενεργειακής επιθεώρησης από Ενεργειακό Επιθεωρητή τόσο πριν, όσο και μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων, και σε κάθε περίπτωση πριν την ολοκλήρωση της πράξης. Ο Ενεργειακός Επιθεωρητής της τελικής επιθεώρησης θα πρέπει να είναι διαφορετικός από τον υπογράφοντα την αρχική Ενεργειακή Επιθεώρηση.

Η χρηματοδότηση παρεμβάσεων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, επιπλέον των ανωτέρω παρεμβάσεων (κτιριακό κέλυφος – ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις) προκειμένου για την περαιτέρω εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας, είναι επιλέξιμη εφόσον πληρούνται σωρευτικά τα παρακάτω:

- i. έχουν ολοκληρωθεί όλες οι δυνατές παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας στο κτίριο (κέλυφος, ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις κτλ.), σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτήσεις από τον ΚΕΝΑΚ
- ii. η σκοπιμότητα τεκμηριώνεται επαρκώς από σχετική ανάλυση κόστους οφέλους,
- iii. δεν προκύπτει οικονομική δραστηριότητα (πώληση ηλεκτρικής ενέργειας)
- iv. βοηθούν στην επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας, σε συνδυασμό με τις λοιπές κτιριακές παρεμβάσεις.
- v. η χρήση ΑΠΕ δεν είναι επιλέξιμη πέραν της επίτευξης 35% εξοικονόμησης ενέργειας σε σχέση με το αρχικό ΠΕΑ.

Η τελική επιλεξιμότητα των δαπανών από την υλοποίηση των ενταγμένων Πράξεων θα επιβεβαιωθεί με την έκδοση τελικού ΠΕΑ (2η Ενεργειακή Επιθεώρηση) από ενεργειακό επιθεωρητή μετά το πέρας των παρεμβάσεων ενεργειακής αναβάθμισης σε κάθε κτίριο ή κτιριακή μονάδα, και σε κάθε περίπτωση πριν την ολοκλήρωση της πράξης. Στην περίπτωση που το τελικό ΠΕΑ δεν αναβαθμίζει την ενεργειακή τάξη κατά 30% από την αρχική, η Πράξη θα απεντάσσεται με τις συνεπαγόμενες δημοσιονομικές διορθώσεις.

Σε περιπτώσεις κτιρίων αρμοδιότητας των δικαιούχων στους τομείς της Εκπαίδευσης ή της Υγείας, το πλαίσιο εφαρμογής των παρεμβάσεων ενεργειακής αναβάθμισης των προτεινόμενων Πράξεων πρέπει να είναι τέτοιο έτσι ώστε να μην παρεμποδίζεται η λειτουργία των κτιρίων.

Ο Δικαιούχος οφείλει να εφαρμόζει το Ενιαίο Σύστημα Παρακολούθησης Δεικτών της Προγραμματικής Περιόδου 2021 – 2027, ανάλογα με το επίπεδο της εμπλοκής του στην παρακολούθηση των δεικτών των πράξεών του.

Η εν λόγω Δράση πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 και δύναται να χρηματοδοτηθεί καθώς περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο Σχέδιο Δράσης.

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την πρόσκληση ανέρχεται σε 916.650,00€.

Δυνητικοί δικαιούχοι είναι ο Δήμος Καλλιθέας Ν. Αττικής και ο Σύνδεσμος Δήμων Νότιας Αττικής και όσοι φορείς έχουν συνάψει προγραμματική σύμβαση με τους παραπάνω αναφερόμενους.

2. Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης ορίζει τις κρατικές ενισχύσεις ως «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές.

Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης (2016/C262/01) που εξειδικεύει το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο αποδέκτης της ενίσχυσης είναι «επιχείρηση».

Στο σημείο 7 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης διευκρινίζεται ότι, όπως έχει επανειλημμένα ορίσει το Δικαστήριο, επιχειρήσεις είναι οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τα νομικά καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί και η εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις δεν εξαρτάται από το εάν η οντότητα έχει κερδοσκοπικό σκοπό.

Επιπλέον, σύμφωνα με το σημείο 12 της ανωτέρω αναφερόμενης Ανακοίνωσης κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.

3. Στο σημείο 17 της ίδιας Ανακοίνωσης αναφέρεται ότι «το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση όπου το Δημόσιο ενεργεί «ασκώντας δημόσια εξουσία» ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν «υπό την ιδιότητά τους ως δημόσιες αρχές». Μια οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία σε περίπτωση που η εν λόγω δραστηριότητα εμπίπτει στις ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με τις λειτουργίες αυτές λόγω της φύσεως, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται. Σε γενικές γραμμές, εκτός των περιπτώσεων όπου το οικείο κράτος μέλος έχει αποφασίσει να εισαγάγει μηχανισμούς της αγοράς, οι δραστηριότητες που εκ της φύσεως τους εμπίπτουν στα

προνόμια δημόσιας αρχής και ασκούνται από το κράτος δεν συνιστούν οικονομικές δραστηριότητες.».

Επιπλέον στο σημείο 28 διευκρινίζεται ότι «Η δημόσια εκπαίδευση που οργανώνεται στο πλαίσιο του εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος που χρηματοδοτείται και εποπτεύεται από το κράτος μπορεί να θεωρηθεί μη οικονομική δραστηριότητα. Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι το Δημόσιο: "δημιουργώντας και διατηρώντας αυτό το δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο χρηματοδοτείται εν όλω ή εν μέρει από δημόσιους πόρους και όχι από τους σπουδαστές ή τους γονείς τους [...] δεν αποβλέπει στην άσκηση αμειβόμενων δραστηριοτήτων, αλλά εκπληρώνει την αποστολή του έναντι των πολιτών του στον κοινωνικό, πολιτιστικό και εκπαιδευτικό τομέα"».

4. Όσον αφορά τη δημόσια χρηματοδότηση υποδομών, στο σημείο 203 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης επισημαίνεται ότι, «η δημόσια χρηματοδότηση υποδομών που δεν προορίζονται να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης εξαιρείται κατ' αρχήν από την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Αυτό αφορά, για παράδειγμα, τις υποδομές που προορίζονται για δραστηριότητες τις οποίες το κράτος εκτελεί κανονικά κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας (...) ή που δεν χρησιμοποιούνται για την παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε μια αγορά (για παράδειγμα, δρόμοι οι οποίοι είναι διαθέσιμοι για δωρεάν δημόσια χρήση). Οι δραστηριότητες αυτές δεν είναι οικονομικής φύσης και, κατά συνέπεια, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, όπως και η δημόσια χρηματοδότηση των σχετικών υποδομών».

Ακολουθώντας, στο σημείο 205 της ίδιας Ανακοίνωσης αναφέρεται ότι: «στην περίπτωση που μια υποδομή χρησιμοποιείται τόσο για οικονομικές όσο και για μη οικονομικές δραστηριότητες, η δημόσια χρηματοδότηση για την κατασκευή της θα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις μόνο στον βαθμό που καλύπτει τις δαπάνες που συνδέονται με τις οικονομικές δραστηριότητες» και στο σημείο 206 ότι: «Αν μια οντότητα συμμετέχει σε οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι η δημόσια χρηματοδότηση που προβλέπεται για τις μη οικονομικές δραστηριότητες δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διεπιδότηση των οικονομικών δραστηριοτήτων. Αυτό μπορεί ιδίως να διασφαλιστεί μέσω του περιορισμού της δημόσιας χρηματοδότησης στο καθαρό κόστος (συμπεριλαμβανομένου του κόστους κεφαλαίου) των μη οικονομικών δραστηριοτήτων, το οποίο προσδιορίζεται βάσει ενός σαφούς διαχωρισμού λογαριασμών.».

Επιπλέον, στο σημείο 207 της Ανακοίνωσης αναφέρεται ότι: «εάν, σε περίπτωση μεικτής χρήσης, η υποδομή χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά για μη οικονομική δραστηριότητα, η Επιτροπή θεωρεί ότι η χρηματοδότησή της ενδέχεται να μην εμπίπτει καθόλου στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι η οικονομική χρήση παραμένει

αμιγώς επικουρική, ήτοι για δραστηριότητα που συνδέεται άμεσα με τη λειτουργία της υποδομής και είναι απαραίτητη για αυτήν ή είναι συνυφασμένη με την κύρια μη οικονομική χρήση της. Αυτό πρέπει να θεωρηθεί ότι συμβαίνει όταν οι οικονομικές δραστηριότητες αναλώνουν τις ίδιες εισροές όπως και οι μη οικονομικές δραστηριότητες, για παράδειγμα υλικό, εξοπλισμό, εργασία ή πάγιο κεφάλαιο. Οι βοηθητικές οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να παραμένουν περιορισμένης εμβέλειας όσον αφορά τη δυναμικότητα της υποδομής Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι η δημόσια χρηματοδότηση που παρέχεται σε συνήθεις διευκολύνσεις (όπως εστιατόρια, καταστήματα ή επί πληρωμή στάθμευση) υποδομών που χρησιμοποιούνται σχεδόν αποκλειστικά για δραστηριότητες μη οικονομικού χαρακτήρα κατά κανόνα δεν επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, καθώς οι εν λόγω συνήθεις διευκολύνσεις είναι απίθανο να προσελκύσουν πελάτες από άλλα κράτη μέλη και η χρηματοδότησή τους είναι απίθανο να επηρεάσει, παρά μόνο οριακά, τις διασυννοριακές επενδύσεις ή εγκαταστάσεις.».

Όπως διευκρινίζεται στην υποσημείωση 305 της Ανακοίνωσης, η οικονομική χρήση της υποδομής μπορεί να θεωρηθεί βοηθητική, όταν η δυναμικότητα που διατίθεται κάθε χρόνο για μια τέτοια δραστηριότητα δεν υπερβαίνει το 20% της συνολικής ετήσιας δυναμικότητας της υποδομής.

Στη συνέχεια, στο σημείο 212 της ίδιας Ανακοίνωσης αναφέρεται ότι «προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης ενός συγκεκριμένου έργου να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των υποδομών ... δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων Η διεπιδότηση μπορεί να αποκλειστεί εφόσον διασφαλισθεί ότι ο ιδιοκτήτης της υποδομής δεν ασκεί οποιαδήποτε άλλη οικονομική δραστηριότητα ή -αν ο ιδιοκτήτης της υποδομής ασκεί οποιαδήποτε άλλη οικονομική δραστηριότητα- με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες.».

5. Παράλληλα, σύμφωνα με το σημείο 196 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, «η Επιτροπή σε ορισμένες αποφάσεις της έχει κρίνει ότι, λόγω ειδικών περιστάσεων των υποθέσεων, το μέτρο είχε καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρέαζε καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Στις εν λόγω υποθέσεις η Επιτροπή διαπίστωσε, συγκεκριμένα, ότι ο δικαιούχος παρείχε αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και ήταν απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, και ότι δεν μπορούσε να προβλεφθεί ότι το μέτρο δεν θα είχε παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες των διασυννοριακών επενδύσεων ή της εγκατάστασης». Σύμφωνα με το σημείο 197 της ίδιας Ανακοίνωσης, «αν και δεν είναι δυνατόν να καθοριστούν γενικές κατηγορίες μέτρων που

συνήθως πληρούν τα εν λόγω κριτήρια, οι προγενέστερες αποφάσεις παρέχουν παραδείγματα περιπτώσεων όπου η Επιτροπή διαπίστωσε, υπό το πρίσμα των ειδικών συνθηκών της υπόθεσης, ότι η δημόσια στήριξη δεν ήταν ικανή να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Μερικά παραδείγματα τέτοιων περιπτώσεων είναι: α) αθλητικές εγκαταστάσεις και εγκαταστάσεις αναψυχής που εξυπηρετούν κυρίως ένα τοπικό κοινό και είναι απίθανο να προσελκύσουν πελάτες ή επενδύσεις από άλλα κράτη μέλη, β) πολιτιστικές εκδηλώσεις και οντότητες που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες οι οποίες ωστόσο είναι απίθανο να προσελκύσουν χρήστες ή επισκέπτες που θα τις προτιμούσαν από παρόμοιες εκδηλώσεις σε άλλα κράτη μέλη...γ) νοσοκομεία και άλλες εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης που παρέχουν το σύνθετο φάσμα ιατρικών υπηρεσιών και απευθύνονται σε τοπικό πληθυσμό και είναι απίθανο να προσελκύσουν πελάτες ή επενδύσεις από άλλα κράτη μέλη... ε) ένα συνεδριακό κέντρο, στη περίπτωση όπου η θέση του και η πιθανή επίδραση της ενίσχυσης στις τιμές είναι πραγματικά απίθανο να αποσπάσει χρήστες από άλλα κέντρα σε άλλα κράτη μέλη».

Όπως ορίζεται στο σημείο 210 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, στις περιπτώσεις δημόσιας χρηματοδότησης τοπικής ή δημοτικής υποδομής, ακόμα και αν αυτή αποτελεί αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης, η Επιτροπή έχει κρίνει ότι ορισμένα μέτρα δεν ήταν ικανά να επηρεάσουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Καθοριστικός παράγοντας των περιπτώσεων αυτών είναι η κάλυψη της, κατά κύριο λόγο, τοπικής ζήτησης, καθώς και στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι διασυνοριακές επενδύσεις δεν είναι πιθανό να επηρεαστούν παρά μόνο οριακά.

Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη κατά την εξέταση του τοπικού χαρακτήρα ενός μέτρου περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο τα εξής:

- α) η συγχρηματοδοτούμενη τοπική υποδομή καλύπτει περιορισμένη γεωγραφική περιοχή του κράτους μέλους, με μικρό πληθυσμό (αριθμητικά στοιχεία έκτασης και πληθυσμού),
- β) η συγχρηματοδοτούμενη τοπική υποδομή «απευθύνεται» κατά κύριο λόγο σε τοπικούς χρήστες / κατοίκους, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της, τον αριθμό και τον τόπο κατοικίας των χρηστών (τοπικός πληθυσμός), καθώς και το αμελητέο ποσοστό χρηστών από άλλα κράτη μέλη και
- γ) η κρατική χρηματοδότηση της δραστηριότητας θα έχει αμελητέο αντίκτυπο στις αγορές και τους καταναλωτές, καθώς δεν προβλέπεται ότι θα προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη που θα θελήσουν να προβούν σε επενδύσεις στις σχετικές υποδομές.

6. Με βάση το περιεχόμενο της Πρόσκλησης οι προς χρηματοδότηση παρεμβάσεις διαφαίνεται ότι δύναται να αφορούν τόσο σε κτίρια/υποδομές που δεν προορίζονται να αποτελέσουν αντικείμενο

εμπορικής εκμετάλλευσης (π.χ. κτίρια που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για τη λειτουργία υπηρεσιών ενός Δήμου, δημόσια σχολεία, κλπ.) όσο και σε κτίρια/υποδομές που ενδεχομένως χρησιμοποιηθούν για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας. Συνεπώς, προκειμένου να προσδιοριστεί το θεσμικό πλαίσιο Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει του οποίου θα εξεταστεί το κάθε έργο που θα υποβληθεί προς, είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη επιπλέον παράγοντες που σχετίζονται με τη χρήση και τη φύση των δημόσιων κτιριακών υποδομών που θα αναβαθμιστούν ενεργειακά.

Επισημαίνεται ότι, προκειμένου να καθοριστεί η ύπαρξη ή μη στοιχείων κρατικής ενίσχυσης σε κάθε υπό αξιολόγηση πράξη, είναι αναγκαίο να αξιολογηθεί η τυχόν ύπαρξη οικονομικής δραστηριότητας τουλάχιστον σε δυο επίπεδα:

α) Κατά πρώτον, εφόσον επιβεβαιωθεί ότι ο εκάστοτε δικαιούχος είναι ιδιοκτήτης της υποδομής (ή με μακροχρόνια μίσθωση που καλύπτει το χρόνο μέχρι το πέρας της οικονομικής ζωής της επένδυσης), πρέπει να αξιολογηθεί η χρήση της κτιριακής υποδομής η οποία θα αναβαθμιστεί ενεργειακά, ως προς τον οικονομικό χαρακτήρα της. Σε περίπτωση που το κτίριο δεν αποτελεί αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης, καθώς σε αυτό ασκούνται αποκλειστικά και μόνο δραστηριότητες δημόσιας εξουσίας (π.χ. χρήση του κτιρίου αποκλειστικά και μόνο για τις ανάγκες των υπηρεσιών ενός Δήμου στο πλαίσιο άσκησης δημόσιας εξουσίας, χωρίς σε καμία περίπτωση να διατίθενται οι χώροι με αντίτιμο π.χ. ενοικίαση/εκμίσθωση για τη διοργάνωση εκδηλώσεων), δύναται να υποστηριχθεί ότι η δημόσια χρηματοδότηση της υποδομής δεν ενέχει στοιχεία κρατικών ενισχύσεων. Επιπλέον, σε περίπτωση μεικτής χρήσης της υποδομής όπου ο δικαιούχος ασκεί και οικονομική δραστηριότητα, εάν υποβληθούν στοιχεία που καταδεικνύουν ότι η οικονομική χρήση παραμένει αμιγώς επικουρική και οι βοηθητικές δραστηριότητες είναι περιορισμένης εμβέλειας, τότε δύναται επίσης να υποστηριχθεί ότι η δημόσια χρηματοδότηση της υποδομής δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης. Κατά την ίδια έννοια, σε περίπτωση που τεκμηριωθεί ότι οι συγχρηματοδοτούμενες παρεμβάσεις αφορούν σε τοπική ή δημοτική υποδομή που καλύπτει την τοπική ζήτηση, δύναται να υποστηριχθεί ότι η δημόσια χρηματοδότηση της υποδομής δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης. Ωστόσο απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο δικαιούχος να μην προβεί σε εμπορική εκμετάλλευση των παρεμβάσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του έργου και η χρήση της κτιριακής υποδομής να παραμείνει μη οικονομικού χαρακτήρα μετά το πέρας του έργου και μέχρι τη λήξη της οικονομικής ζωής των συγχρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων.

β) Κατά δεύτερον, πρέπει να αξιολογηθεί ο χαρακτήρας των παρεμβάσεων ενεργειακής αναβάθμισης που υλοποιούνται στο πλαίσιο της εκάστοτε πράξης. Ειδικότερα, στην περίπτωση που μια πράξη περιλαμβάνει παρεμβάσεις για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ (π.χ. εγκατάσταση Φωτοβολταϊκού Συστήματος), η αξιοποίηση του οποίου εκ της φύσης της

αποτελεί οικονομική δραστηριότητα, είναι αναγκαίο να αξιολογηθεί επιπρόσθετα και η συγκεκριμένη οικονομική χρήση. Πιο συγκεκριμένα, στην περίπτωση που:

i) η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από το σύστημα ΑΠΕ που θα εγκατασταθεί καλύπτει αποκλειστικά και μόνο τις ανάγκες του Δήμου στο πλαίσιο άσκησης δημόσιας εξουσίας (π.χ. κάλυψη των ενεργειακών αναγκών των υπηρεσιών του Δήμου οι οποίες εξυπηρετούν τους πολίτες στο πλαίσιο της άσκησης δημόσιας εξουσίας) και, εφόσον διενεργείται οποιοδήποτε είδους ενεργειακός ή ταυτοχρονισμένος συμψηφισμός, αυτός να αφορά σε κτίρια τα οποία σε καμία περίπτωση δεν εκμισθώνονται ή/και δεν χρησιμοποιούνται για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας και η εν λόγω προϋπόθεση ισχύει μέχρι τη λήξη της οικονομικής ζωής του συγχρηματοδοτούμενου εξοπλισμού και

ii) διασφαλισθεί ότι ισχύει μια εκ των κάτωθι τριών προϋποθέσεων:

- ο δικαιούχος δεν προβαίνει σε σύναψη σύμβασης οικονομικού ανταλλάγματος με διαχειριστή δικτύου διανομής ενέργειας, ήτοι από την υλοποίηση παρεμβάσεων, όπως η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων/ΑΠΕ, δεν προκύπτει οικονομική δραστηριότητα (π.χ. πώληση ηλεκτρικής ενέργειας), μετά το πέρας του έργου και μέχρι τη λήξη της οικονομικής ζωής του συγχρηματοδοτούμενου εξοπλισμού,

- σε περίπτωση αυτοκατανάλωσης με οποιοδήποτε είδος συμψηφισμού (ενεργειακός, ταυτοχρονισμένος, κλπ.), διασφαλίζεται ότι ο δικαιούχος δεν αποζημιώνεται με οποιονδήποτε τρόπο για το τυχόν πλεόνασμα ηλεκτρικής ενέργειας που εγχέεται στο δίκτυο διανομής ή το σύστημα (π.χ. αυτοπαραγωγός χωρίς αποζημίωση ηλεκτρικής ενέργειας), μετά το πέρας του έργου και μέχρι τη λήξη της οικονομικής ζωής του συγχρηματοδοτούμενου εξοπλισμού,

- διασφαλίζεται ότι ο δικαιούχος προβαίνει σε αυτοκατανάλωση χωρίς έγχυση, ή ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό χωρίς έγχυση, ή ενεργειακό συμψηφισμό χωρίς έγχυση ενέργειας από σταθμό παραγωγής στο δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας ή το σύστημα (zero feed-in) μετά το πέρας του έργου και μέχρι τη λήξη της οικονομικής ζωής του συγχρηματοδοτούμενου εξοπλισμού

τότε δύναται να υποστηριχθεί ότι μια υπό αξιολόγηση πράξη έργο δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Επιπλέον, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης ενός έργου να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την προμήθεια και εγκατάσταση των συστημάτων ΑΠΕ δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση των οικονομικών δραστηριοτήτων που τυχόν ασκεί ο κύριος του έργου μέχρι την λήξη της οικονομικής ζωής του συγχρηματοδοτούμενου εξοπλισμού. Η διεπιδότηση μπορεί να αποκλειστεί με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον

κατάλληλο επιμερισμό δαπανών και εσόδων και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει τις τυχόν οικονομικές δραστηριότητες του κυρίου του έργου.

Περαιτέρω, προκειμένου να μην ανακύψουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων πρέπει να τεθούν ως πρόσθετοι όροι: α) ο δικαιούχος να μην έχει τη δυνατότητα μεταβίβασης της άδειας του συστήματος ΑΠΕ μέχρι την λήξη της οικονομικής ζωής του συγχρηματοδοτούμενου εξοπλισμού και β) το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που θα λάβει ο δικαιούχος να μην υπερβαίνει το συνολικό κόστος της παραγωγής ενέργειας από τον συγχρηματοδοτούμενο εξοπλισμό.

7. Αναφορικά με τους αναδόχους, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν τίθεται ζήτημα κρατικών ενισχύσεων καθώς δεν τους χορηγείται οικονομικό πλεονέκτημα, είναι αναγκαίο να επιλεγούν μέσω ανοικτής δημόσιας διαγωνιστικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου περί ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαδικασίας (ίση μεταχείριση υποψηφίων αναδόχων, διαφάνεια, δημοσιότητα της διαδικασίας, αναλογικός χαρακτήρας του ανταλλάγματος του αναδόχου, αρχή του πραγματικού ανταγωνισμού, αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης υπηρεσιών που παρέχονται από ανάλογους φορείς του εξωτερικού).

8. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω αναφερόμενα, στο διατακτικό της πρόσκλησης έχει καθοριστεί επαρκές θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων και ανταγωνισμού σύμφωνα με το οποίο δύναται να εξεταστούν οι υποβαλλόμενες προτάσεις. Ωστόσο, το σημείο 12 πρέπει να επαναδιατυπωθεί ως εξής: *Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2831/2023 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis).*

9. Γενική επισήμανση: Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή από την οικεία ΕΥΔ όσον αφορά στην χρηματοδότηση, στους ίδιους ή σε άλλους δικαιούχους, πράξεων παραπλήσιου περιεχομένου. Ενδεικτικά σε περίπτωση κατά την οποία οι ανωτέρω δικαιούχοι ή άλλοι δικαιούχοι έχουν ήδη ή πρόκειται στο άμεσο μέλλον να αναλάβουν την υλοποίηση πράξεων με συναφές αντικείμενο, τότε η περιγραφή και διαστασιολόγηση των πράξεων πρέπει να είναι σαφής ακριβής και ξεκάθαρη προς αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων ή και ενδεχόμενης σταυροειδούς χρηματοδότησης.

10. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο με αρ. πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ1162/27-10-2023 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων», μετά την υποβολή των μεμονωμένων προτάσεων στην πρόσκληση υποβολής

προτάσεων, κάθε πρόταση πρέπει να εξετάζεται διακριτά αναφορικά με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης και την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού και να αποστέλλεται για έγκριση από την ΕΥΚΕ-ΧΕ.

Για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνονται οι λίστες ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχουν κοινοποιηθεί με την με αρ. πρωτ. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ και, σε περίπτωση εφαρμογής του, οι λίστες ελέγχου των γενικών και ειδικών όρων εφαρμογής του ΓΑΚ που έχουν κοινοποιηθεί με την με αρ. πρωτ. 33004/ΕΥΚΕ1321/24.03.2016 επιστολή της ΕΥΚΕ, αντίγραφα των οποίων πρέπει να τηρούνται στο φάκελο της πράξης.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του Καν. (Ε.Ε.) 651/2014 (ΓΑΚ), κατά την αξιολόγηση των προτάσεων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι επιστολές της ΕΥΚΕ αναφορικά με διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε.Ε. 651/2014» (101270/ΕΥΚΕ3633/30.09.2016, 42649/ΕΥΚΕ5351/10.04.2017 & 4295/ΕΥΚΕ5796/09.06.2017) όσον αφορά στον αποκλεισμό των προβληματικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων τις οποίες αφορά ο κανόνας Deggendorf, τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής και τις ατομικές επιχειρήσεις.

Με την έκδοση της απόφασης ένταξης πράξης και εφ' όσον χρησιμοποιείται ο Γ.Α.Κ., η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πρέπει άμεσα να συμπληρώσει και να διαβιβάσει την ΕΥΚΕ-ΧΕ το Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 (ΓΑΚ) που περιλαμβάνει συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που απαλλάσσονται σύμφωνα με τους όρους του εν λόγω Κανονισμού, προκειμένου η ΕΥΚΕ να προβεί στην ηλεκτρονική υποβολή της πράξης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού) μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής SANI, εντός των καθορισθέντων χρονικών ορίων που τίθενται στο άρθρο 11 του ΓΑΚ.

Επιπλέον υπενθυμίζεται ότι, σε περίπτωση που η χορηγηθείσα κρατική ενίσχυση αφορά σε ποσό 100.000,00€ και άνω, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πρέπει να αποστέλλει στην ΕΥΚΕ τα στοιχεία που απαιτούνται για τη δημοσιοποίηση χορηγηθείσας μεμονωμένης κρατικής ενίσχυσης στην εφαρμογή TAM (Transparency Award Module) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατ' εφαρμογή της με αρ. πρωτ. 12163/ΕΥΚΕ/4902/27.01.2017 επιστολής της ΕΥΚΕ με θέμα «Υποχρέωση και διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων κρατικών ενισχύσεων».

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις

αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ-ΧΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή και ειδικότερα στο περιεχόμενο του σχεδίου Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, έγγραφο το οποίο αφορά η γνωμοδότηση της ΕΥΚΕ-ΧΕ βάσει των αρμοδιοτήτων της. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ

Ευάγγελος Στουραϊτης

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- Γραφείο Γενικής Γραμματείας Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ)
- Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής και Επιχειρησιακής Υποστήριξης
- ΕΥΚΕ - ΧΕ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

